

СОВЕТ
ТАШКИЧИНСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
АРСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
ул.Г.Тукая, д. 19, с.Ашитбаш,
Арский муниципальный район, 422039

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АРЧА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ТАШКИЧУ
АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
СОВЕТЫ
Г.Тукай урамы, 19 йорт, Ашытбаш авылы,
Арча муниципаль районы, 422039

Тел. (84366)90-2-58, факс (84366)90-3-22. E-mail: Tash.Ars@tatar.ru

**Ташкичұ авыл жирлеге Советы
КАРАРЫ**

«21 » декабрь 2018 ел

№ 24

**Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының «Ташкичұ авыл жирлеге» муниципаль берәмлегендә муниципаль хезмәт турында»
Нигезләмәне раслау хакында**

«Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» 2007 елның 02 мартаңдагы 25-ФЗ номерлы Федераль законга, «Муниципаль хезмәт турында» 2013 елның 25 июнендергә 50-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы кодексына нигезләнеп, Ташкичұ авыл жирлеге Советыкаарар бирде:

1. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының «Ташкичұ авыл жирлеге» муниципаль берәмлегендә муниципаль хезмәт турында нигезләмәне расларга.
2. 2015 елның 31 мартаңдагы 9 номерлы карар (2016 елның 19 мартаңдагы 15 номерлы, 2017 елның 11 гыйнварындагы 6 номерлы, 2017 елның 11 августындагы 19 номерлы, 2017 елның 14 декабрендәге 48 номерлы каарлар белән) белән расланган Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы «Ташкичұ авыл жирлеге» муниципаль берәмлегендә муниципаль хезмәт турында нигезләмәне үз көчен югалткан дип танырга.
3. Элеге каарны Татарстан Республикасы рәсми хокукий мәгълүмат порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) яисә Арча муниципаль районының рәсми сайтында бастырып чыгарырга.

4. Элеге каарның үтәлешен тикшереп торуны үз өстемә алам.

Ташкичұ авыл жирлеге баштыйы

Ф.Х.Фәйзуллин

*Татарстан Республикасы
Арча муниципаль районның
Ташкичү авыл жирлегеге
советының
21.12.2018ел №20 карарына
кушымта*

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районның «Ташкичү авыл жирлеге» муниципаль берәмлекендә муниципаль хезмәт турында нигезләмә

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Муниципаль хезмәт - хезмәт шартнамәсе (контракты) төзу юлы белән биләнә торган муниципаль хезмәт вазыйфаларында дайми нигездә гамәлгә ашырыла торган гражданнарның һөнәри эшчәнлеге.

1.2. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районның «Ташкичү авыл жирлеге» муниципаль берәмлеке муниципаль хезмәткәр өчен салым чыганагы булып тора, яллаучының вәкаләтләрен яллаучы вәкилен (эш бирүче) аның исеменнән башкара.

1.3. Эшкә алучының вәкиле (эш бирүче) Ташкичү авыл жирлеге башлыгы, Ташкичү авыл жирлеге Башкарма комитеты житәкчесе яисә яллаучының (эш бирүченен) вәкиле вазыйфаларын башкарырга вәкаләтле башка зат булырга мөмкин.

1.4. Муниципаль хезмәт Ташкичү авыл жирлегенең жирле үзидарә органнарында штатлы урыннарда гамәлгә ашырыла.

1.5. Сайлап куелган муниципаль вазыйфада башкарыла торган эшчәнлек муниципаль хезмәт булып тормый.

1.6. Ташкичү авыл жирлегендә муниципаль хезмәт Россия Федерациясе Конституциясе, «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» 2007 елның 2 мартандагы 25-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар, Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актлары нигезендә, Татарстан Республикасы Конституциясе, муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы, Татарстан Республикасының башка законнары, Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасының башка законнары, Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районның «Ташкичү авыл жирлеге» муниципаль берәмлеке уставы, әлеге Нигезләмә һәм башка муниципаль хокукый актлар белән гамәлгә ашырыла.

1.5. Ташкичү авыл жирлеге муниципаль хезмәткәрләренә (алга таба - муниципаль хезмәткәр) «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законда, муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексында каралган үзенчәлекләр белән хезмәт законнарының гамәлдә булуы кагыла.

2. Муниципаль хезмәткәрләр

2.1. Муниципаль хезмәткәр - шәһәр жирлегенең жирле бюджеты акчалары исәбеннән түләнә торган акчалата карап тоткан өчен муниципаль хезмәт вазыйфасы турында Татарстан Республикасы законнары һәм законнары

нигезендэ Устав, әлеге Нигезлэмэ, башка муниципаль хокукий актлар белэн билгелэнгэн тэртиптэ башкаручы граждан.

2.2. Жирле үзидарэ органнары, муниципаль берэмлеклэрнең сайлау комиссияләре эшчәнлеген техник тәэмин итү вазыйфаларын башкаручы затлар муниципаль хезмәт вазыйфаларын башкармылар һәм муниципаль хезмәткәрләр булып тормыйлар.

3. Муниципаль хезмәтнең төп принциплары

Муниципаль хезмәтнең төп принциплары түбәндәгеләр:

- 1) кеше һәм граждан хокукларының һәм ирекләренең өстенлеге;
- 2) Россия Федерациясе дәүләт телен белгән гражданнарың муниципаль хезмәткә тигез керүе һәм аны женесенә, расасына, милләтенә, чыгышына, мәлкәти һәм вазыйфаи хәленә, яшәү урынына, дингә мәнәсәбәтенә, инануларына, ижтимагый берләшмәләргә каравына, шулай ук муниципаль хезмәткәрнең һәнәри һәм эшлекле сыйфатларына бәйле булмаган башка шартларга тигез булуы;
- 3) муниципаль хезмәткәрләрнең һәнәри осталығы һәм компетентлығы;
- 4) муниципаль хезмәтнең тотрыклылығы;
- 5) муниципаль хезмәткәрләр эшчәнлеге турында мәгълүматтан файдалану мөмкинлеге;
- 6) ижтимагый берләшмәләр һәм гражданнар белән үзара хезмәттәшлек;
- 7) муниципаль хезмәткә төп таләпләрнең бердәмлеге, шулай ук муниципаль хезмәт узганда тарихи һәм башка жирле традицияләрне исәпкә алу;
- 8) муниципаль хезмәткәрләрнең хокукий һәм социаль якланганлығы;
- 9) үз вазыйфаи бурычларын үтәмәгән яисә тиешенчә үтәмәгән өчен муниципаль хезмәткәрләрнең жаваплылығы;
- 10) муниципаль хезмәтнең партиядән тыш булуы.

4. Муниципаль хезмәтне финанслау

Муниципаль хезмәтне финанслау, муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәте өчен түләүгә чыгымнары, аларны пенсия белән тәэмин итүне дә кертеп, шәһәр жирлегенең жирле бюджеты акчалары исәбеннән, муниципаль хезмәткәрләргә бирелә торган гарантияләрне тәэмин итүгә бәйле башка чыгымнар, әгәр федераль законда, муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексында башкасы билгеләнмәгән булса, гамәлгә ашырыла.

5. Муниципаль хезмәт вазыйфалары

5.1. Муниципаль хезмәт вазыйфасы - жирле үзидарэ органында «Ташкичү авыл жирлеге» муниципаль берэмлеге Уставы нигезендэ төзелә торган вазыйфа, ул жирле үзидарэ органы яисә муниципаль вазыйфа биләүче зат вәкаләтләренең үтәлешен тәэмин итү буенча билгеләнгән бурычлар даирәсе белән.

5.2. Муниципаль хезмәт вазыйфалары муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексына кушымта итеп бирелә торган Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары реестры нигезендә муниципаль хокукий актлар белән билгеләнә.

5.3. Жирле үзидарә органының штат расписаниесен төзегэндә һәм раслаганда Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары реестрында каралган муниципаль хезмәт вазыйфалары исемнәре кулланыла.

6. Муниципаль хезмәт вазыйфалары классификациясе

6.1. Муниципаль хезмәт вазыйфалары түбәндәгө төркемнәргә бүленә:

- 1) муниципаль хезмәтнең югары вазыйфалары;
- 2) муниципаль хезмәтнең төп вазыйфалары;
- 3) муниципаль хезмәтнең эйдәүче вазыйфалары;
- 4) муниципаль хезмәтнең өлкән вазыйфалары;
- 5) муниципаль хезмәтнең кече вазыйфалары.

7. Муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен квалификация таләпләре

7.1. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү өчен һөнәри белем дәрәжәсенә, муниципаль хезмәт яисә белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча эш стажына, вазыйфаи бурычларын үтәү өчен кирәклө белемнәргә һәм күнекмәләргә карата квалификация таләпләренә туры килү таләп ителә.

7.2. Муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен түбәндәгө квалификация таләпләре билгеләнә:

1) һөнәри белем дәрәжәсенә: вазыйфаларның югары, төп һәм эйдәүче төркемнәре өчен югары белем булу; вазыйфаларның өлкән һәм кече төркемнәре өчен югары белем яисә урта һөнәри белем булу;

2) муниципаль хезмәт стажына яисә белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча эш стажына:

муниципаль хезмәтнең югары вазыйфалары буенча - кимендә ике ел муниципаль хезмәт стажы яисә белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча кимендә дурт ел эш стажы;

муниципаль хезмәтнең төп вазыйфалары буенча - кимендә бер ел муниципаль хезмәт стажы яисә белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча кимендә ике ел эш стажы.

3) һөнәри белемнәргә һәм күнекмәләргә:

Россия Федерациясе Конституциясен, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законны, «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законны, Татарстан Республикасы Конституциясен, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законын, әлеге Кодексны, «Ташкичу авыл жирлеге» муниципаль берәмлеке Уставын, муниципаль хезмәтнең тиешле вазыйфаи бурычларын, хезмәтне саклауның норматив таләпләрен һәм янгынга каршы иминлек кагыйдәләрен, тиешле муниципаль органда эчке хезмәт тәртибе кагыйдәләрен үтәүгә карата барлык вазыйфалар төркемнәре өчен кулланыла торган башка норматив хокукий актларны белү;

хезмәт мәгълүматы белән эшләү өлкәсендә белем һәм күнекмәләр, эш башкару һәм эшлекле арагашу нигезләре - вазыйфаларның югары, төп, эйдәүче һәм өлкән төркемнәре өчен;

- муниципаль хезмәтнең югары һәм төп вазыйфалары буенча - мәгълүмат-коммуникация технологияләре өлкәндә дәүләт сәясәтенең хокукий аспектларын, программа документларын һәм приоритетларын, халыкка һәм оешмаларга мәгълүмати-коммуникация технологияләрен, аппарат һәм программа тәэминатын куллану юлы белән дәүләт хезмәтләрен күрсәтү өлкәндә хокукий аспектларны, ведомствоара документлар эйләнеше мәмкинлекләрен, мәгълүмати иминлекне тәэмин итү өлкәндә гомуми мәсьәләләрне, проект идарәсе нигезләрен куллануны да кертеп, жирле үзидарә органнарында мәгълүмати-коммуникация технологияләрен, аппарат һәм программа тәэминатын куллану мәмкинлекләрен һәм үзенчәлекләрен белү; жирле үзидарә органнарында заманча мәгълүмат-коммуникация технологияләрен куллану мәмкинлекләрен һәм үзенчәлекләрен исәпкә алыш, мәгълүмати-коммуникация урнаштыру, телекоммуникацион чeltәrlәr, шул исәптән почта белән идарә итү системалары, электрон системалар, мәгълүмат системалары, мәгълүмат системалары, мәгълүмат системалары, мәгълүмат системалары, мәгълүмат-коммуникация системалары, мәгълүмат системалары белән идарә итү системалары, мәгълүмат-коммуникация системалары, мәгълүмат системалары белән идарә итү системалары, мәгълүмат-коммуникация белән идарә итү өлкәндә стратегик планлаштыру һәм идарә итү күнекмәләре;

- муниципаль хезмәтнең әйдәүче, өлкән һәм кече вазыйфалары буенча - аппарат һәм программа тәэминаты, жирле үзидарә органнарында заманча мәгълүмат-коммуникация технологияләрен қуллануның мәмкинлекләре һәм үзенчәлекләре, мәгълүмати куркынычсызылыкны тәэмин итү өлкәндә ведомствоара документлар эйләнеше мәмкинлекләреннән, гомуми сораулардан файдалануны кертеп; мәгълүмати-телекоммуникация чeltәrlәr, шул исәптән Интернет чeltәре, операцион система, электрон почта белән идарә итү, текст мөхәррирлегендә, электрон таблицалар белән, презентацияләр әзерләү, электрон документларда график объектларны файдалану, мәгълүматлар базасы белән компьютерның эчке һәм периферия җайланмалары белән эшләү күнекмәләре;

4) әйдәүче, өлкән һәм кече төркемнәрнең муниципаль хезмәт Вазыйфаларын биләү өчен муниципаль хезмәт стажына яисә белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча эш стажына карата квалификация таләпләре билгеләнми.

5) муниципаль хезмәт стажын билгеләгәндә шулай ук тиешле вазыйфаи төркемнәрнең дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларында һәм аларга тицләштерелгән хәрби һәм хокук саклау хезмәте вазыйфаларында эш стажы исәпкә алына.

5.1. Муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи инструкциясе муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү өчен кирәkle белгечлеккә, әзерлек юнәлешенә карата квалификация таләпләре каралган булса, белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча эш стажын исәпләгәндә, әлеге белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча эш стажына шушы белгечлек буенча эш чорлары, әлеге юнәлеш буенча граждан (муниципаль хезмәткәрләргә) мәгариф турында һәм (яисә) әлеге белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча квалификация турында документ алғаннан соң әзерлек чорлары кертелә.

5.2. Муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи инструкциясе белгечлеккә, әзерлек юнәлешенә карата квалификация таләпләре каралмаган очракта, күрсәтелгән стажга белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча эш стажын исәпләгәндә муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча вазыйфаи бурычларны үтәү өчен кирәkle

белем һәм күнекмәләр алган гражданның (муниципаль хезмәткәрнең) эш чорлары кертелә, ул муниципаль хезмәт вазыйфасын биләу өчен квалификация таләпләренә туры килә торган дәрәҗәдәге һәнәри белем турында документ алғаннан соң кертелә.

6. контракт буенча билгеләнүче Ташкичу авыл жирлеге башлыгы вазыйфасына кандидатларга өстәмә таләпләр белән кимендә биш ел идарә эшчәнлеге тәҗрибәсе булу билгеләнә. Элеге өлештә житәкчे, оешма житәкчесе урынбасары, дәүләт органы, муниципаль орган вазыйфаларында, шулай ук аларның структур бүлекчәләре житәкчеләренең вазыйфаларында эшләү идарәчелек эшчәнлеге дигэндә анлашыла. контракт буенча билгеләнә торган жирле администрация башлыгы вазыйфасына кандидатларга карата өстәмә таләпләр шулай ук муниципаль берәмлек уставында да билгеләнергә мөмкин.

7. Аерыклы белгеч яисә магистр дипломы булган затлар өчен диплом бирелгән көннән алыш өч ел эчендә муниципаль хезмәт стажына яисә белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча эш стажына карата квалификация таләпләре муниципаль хезмәт стажына яисә белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча бер ел эш стажына яисә белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча эш стажына карата квалификация таләпләре билгеләнә.

8. Муниципаль хезмәткәрнең төп хокуклары

8.1. Муниципаль хезмәткәр түбәндәгеләргә хокуклары:

1) аның муниципаль хезмәтнең биләгән вазыйфасы буенча хокукларын һәм бурычларын билгеләнүче документлар, вазыйфаи бурычларын үтәүнең сыйфатын бәяләү критерийлары һәм хезмәт буенча алга китү шартлары белән танышу;

2) вазыйфаи бурычларны башкару өчен кирәkle оештыру-техник шартларны тәэмин итү;

3) хезмәт хакы һәм хезмәт законнары, муниципаль хезмәт турындагы законнар һәм хезмәт шартнамәсе (контракт) нигезендә башка түләүләр;

4) эш (хезмәт) вакытының нормаль дәвамлылыгын билгеләү, ял көннәрен һәм эш көне булмаган бәйрәм көннәрен бирү, шулай ук еллык түләүле отпускны тәэмин итә торган ял;

5) вазыйфаи бурычларны үтәү өчен кирәkle мәгълүматны һәм материалларны билгеләнгән тәртиптә алу, шулай ук жирле үзидарә органы, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе эшчәнлеген камилләштерү турында тәкъдимнәр кертүгә;

6) муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасын биләүгә конкурста үз инициативасы белән катнашу;

7) муниципаль хокукий акт нигезендә жирле бюджет акчалары исәбеннән өстәмә һәнәри белем алу;

8) үзенең шәхси мәгълүматларын яклау;

9) үз эшенең барлык материаллары, һәнәри эшчәнлекләре турында чакыртып алулар һәм аларны шәхси эшенә керткәнчे башка документлар белән танышу, шулай ук аның язма ацлатмаларын шәхси эшенә беркетеп кую;

10) берләшмәсе, һәнәри берлекләр төзү хокукун да кертеп, үз хокукларын, социаль-икътисадый һәм һәнәри мәнфәгатьләрен яклау өчен;

11) хезмәт законнары нигезендә индивидуаль хезмәт бәхәсләрен карау, муниципаль хезмәттә үз хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен яклау, аларның бозуларына карата судка шикаять белдеруне керте;

12) Россия Федерациясе законнары нигезендә пенсия белән тәэмин итү.

8.2. Муниципаль хезмәткәр, контракт буенча Ташкичу авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесе вазыйфасын биләүче муниципаль хезмәткәрдән тыш, яллаучы вәкиленә (эш биручегә) алдан язма рәвештә башка түләүле эшне башкарырга хокуклы, әгәр дә бу мәнфәгатьләр конфликтyna китермәсә һәм "Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында" Федераль законда башкасы каралмаса.

9. Муниципаль хезмәткәрнең төп бурычлары

9.1. Муниципаль хезмәткәр түбәндәгеләргә бурычлы:

1) Россия Федерациясе Конституциясен, федераль конституциячел законнарны, федераль законнарны, Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актларын, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасының законнарын һәм башка норматив хокукый актларын, «Ташкичу авыл жирлеге» муниципаль берәмлеке Уставын һәм башка муниципаль хокукый актларны үтәргә һәм аларның үтәлешен тәэмин итәргә;

2) вазыйфаи инструкция нигезендә вазыйфаи бурычларны башкарырга;

3) вазыйфаи бурычларын үтәгәндә кешенең һәм гражданның, расага, милләтенә, теленә, дингә һәм башка шартларга бәйсез рәвештә, хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен, шулай ук оешмаларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәргә.

4) жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында билгеләнгән эчке хезмәт тәртибе, вазыйфаи инструкция кагыйдәләрен, хезмәт мәгълүматы белән эшләү тәртибен үтәргә;

5) вазыйфаи бурычларны тиешенчә башкару өчен кирәклे квалификация дәрәҗәсен саклап калу;

6) дәүләт серен һәм федераль законнар белән саклана торган башка серне тәшкил итүче белешмәләрне, шулай ук вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә аңа мәгълүм булган белешмәләрне, шул исәптән гражданнарың шәхси тормышына һәм сәламәтлегенә кагылышлы яисә аларның намусына һәм аbruена кагыла торган белешмәләрне фаш итмәскә;

7) дәүләт һәм муниципаль мәлкәтне, шул исәптән аңа вазыйфаи бурычларны башкару өчен бирелгән мәлкәтне сакларга;

8) үз гайләсенең үзе һәм әгъзалары турында Россия Федерациясе законнарында каралган белешмәләрне билгеләнгән тәртиптә тапшырырга;

8.1) үз чыгымнары турында, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мәлкәтне һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр тапшыру өчен Россия Федерациясе субъектларының дәүләт граждан хезмәткәрләре тарафыннан кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгәндә билгеләнгән тәртиптә һәм рәвештә чыгымнары турында белешмәләр тапшырырга;

9) яллаучы вәкиленә (эш биручегә) Россия Федерациясе гражданлыгыннан чыгу көнендә яисә чит ил гражданлыгы алынган көндә чит ил дәүләтне гражданлыгын сатып алу турында хәбәр итәргә;

10) «Россия Федерацииндэ муниципаль хэмэт турында» Федераль закон hэм башка федераль законнаар белэн билгелэнгэн чиклэулэрне үтэргэ, йөклэмэлэрне үтэргэ, тыюларны бозмаска;

11) вазыйфай бурычларын үтэгэндэ мэнфэгатьлэр конфликтyna китерергэ мөмкин булган шэхси кызыксынуы турында яллаучы (эш бирүче) вэкиленэ язма рэвештэ хэбэр итэргэ hэм мондый конфликтны булдырмуа чараларын күрергэ.

9.2. Муниципаль хэмэткэр үзенэ бирелгэн хокуксыз йөклэмэне үтэргэ хокуксыз. Тиешле житэкчедэн муниципаль хэмэткэр фикеренчэ, хокуксыз булган йөклэмэне алганда, муниципаль хэмэткэр, йөклэмэ биргэн житэкчегэ, Россия Федерациисенең федераль законнары hэм башка норматив хокукий актлары, Татарстан Республикасы законнары hэм башка норматив хокукий актлары нигезлэмэлэр күрсэтелеп, элеге йөклэмэне үтэгэндэ бозылырга мөмкин булган муниципаль хокукий актлар нигезлэмэлэр күрсэтий, элеге йөклэмэне хокуксызлыгын нигезлэүне язма рэвештэ тапшырырга тиеш. Элеге йөклэмэне житэкчесе язма рэвештэ раслаган очракта, муниципаль хэмэткэр аны үтэүдэн баш тартырга тиеш. Муниципаль хэмэткэрнең хокуксыз йөклэмэсэн үтэгэн hэм элеге йөклэмэне биргэн очракта, житэкчье Россия Федерациисе законнары нигезендэ җаваплы була.

10. Муниципаль хэмэт белэн бэйле чиклэулэр

10.1. Граждан муниципаль хэмэткэ алына алмый, э муниципаль хэмэткэр түбэндэгэ очракларда муниципаль хэмэттэ була алмый:

1) аны законлы коченэ кергэн суд каары белэн хокуктан файдалануга сэлэтsez яисэ хокуктан файдалану сэлэте чиклэнгэн дип тану;

2) аны муниципаль хэмэт вазыйфасы буенча вазыйфай бурычларны үтэүне законлы коченэ кергэн суд каары буенча юкка чыгаручы жэзага хөкем итү;

3) дэүлэт hэм федераль законнар белэн саклана торган башка серне тэшкил иткэн белешмэлэргэ рөхсөтне рэсмилэштерү процедурасын узудан баш тарту, эгэр граждан дэгъва кыла торган муниципаль хэмэт вазыйфасы буенча яисэ муниципаль хэмэткэр билэгэн муниципаль хэмэт вазыйфалары буенча вазыйфай бурычларны үтэу мондый мэгълүматлардан файдалану белэн бэйле булса;

4) «Россия Федерацииндэ муниципаль хэмэт турында» Федераль закон нигезендэ муниципаль хэмэткэ керүгэ яисэ аны узуга яисэ аны үтүгэ комачаулый торган авыру булу;

5) муниципаль берэмлек башлыгы белэн (муниципаль хэмэт вазыйфасын билэү турыдан-туры буйсынучанлык яисэ элеге вазыйфай затка контрольлек итү белэн бэйле булса яисэ муниципаль хэмэткэр белэн, эгэр муниципаль хэмэт вазыйфасын билэү турыдан-туры буйсынучанлык яисэ аларның берсенең контроле белэн бэйле булса, якин туганлык яисэ үзлеклэр (ата-аналар, ир белэн хатын, балалар, балалар, бертуганнаар, апа-сөнөллөр, шулай ук ир белэн хатынның туганнары, ата-аналары hэм балалары) жирле администрацияне житэкли торган муниципаль берэмлек башлыгы белэн;

6) Россия Федерациисе гражданлыгын туктату, чит ил гражданы - Россия Федерациисе халыкара шартнамэсендэ катнашучы чит дэүлэт гражданлыгын туктату, аның нигезендэ чит ил гражданы муниципаль хэмэттэ булу, чит дэүлэт

гражданлыгы алу йэ аның яшэү хокукуын яисэ Россия Федерациясе гражданының чит ил территорииясендэ дайми яшэү хокукуын раслаучы башка документ алу хокукуна ия, Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендэ катнашучы булып тормаган, аның нигезендэ чит ил гражданлыгы булган Россия Федерациясе гражданы муниципаль хезмәттә булырга хокуклы;

7) чит дәүләт (чит дәүләтләр) гражданлыгы булу, мона муниципаль хезмәткәр Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендэ катнашучы чит ил гражданы булган очраклар керми, аның нигезендэ чит ил гражданы муниципаль хезмәттә булырга хокуклы;

8) муниципаль хезмәткә кергәндә ялган документлар яисэ ялган белешмәләр бирү;

9) «Россия Федерациясендэ муниципаль хезмәт турында» 2007 елның 2 мартаңдагы 25-ФЗ номерлы Федераль законда, «Коррупциягә каршы көрәш турында» 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда каралган белешмәләрне тапшырмау яисэ муниципаль хезмәткә кергәндә белә торып дөрес булмаган яисэ тулы булмаган белешмәләр тапшыру;

10) аны чакырылыш буенча хәрби хезмәт узмаган дип тану, шул законлы нигезләргә ия булмыйча (контракт буенча хәрби хезмәт узган гражданнардан тыш) - құрсәтелгән бәяләмәгә шикаять бирү өчен Россия Федерациясе субъектының тиешле комиссиясенә билгеләнгән срок тәмамланган көннән алыш 10 ел эчендә, ә құрсәтелгән бәяләмә һәм (яисэ) Россия Федерациясе чакырылыш комиссиясе карапы құрсәтелгән бәяләмә буенча гражданның құрсәтелгән бәяләмәсенә карата судка шикаять белдерелгән булса, - суд карапы законлы көченә кергән көннән алыш 10 ел эчендә гражданның Россия Федерациясе субъектының тиешле комиссиясе карапына шикаять белдерелмәгән дип танылган гражданның құрсәтелгән бәяләмә һәм (яисэ) карап буенча шикаять белдерелмәгән булса).

10.2. Граждан контракт буенча жирле администрация башлыгы вазыйфасына билгеләнә алмый, ә муниципаль хезмәткәр муниципаль берәмлек башлыгы белән контракт буенча жирле администрация башлыгы вазыйфасын биләп тора алмый (ата-аналар, ир белән хатын, балалар, бертуғаннар, апасеңелләр, шулай ук бертуғаннар, сеңелләр, ата-аналар, ир белән хатын һәм балалар) муниципаль берәмлек башлыгы белән.

10.3. Граждан муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү өчен билгеләнгән инчик яшкә - 65 яшь тулғаннан соң муниципаль хезмәткә алына алмый;

10.4. Житәкче булып торучы муниципаль хезмәткәр жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында мәнфәгатьләр конфликтин булдырмау максатларында әлеге жирле үзидарә органының сайланулы профсоюз органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында құрсәтелгән вазыйфаны биләгән чорда муниципаль хезмәткәрләр мәнфәгатьләрен тапшыра алмый.

11. Муниципаль хезмәт белән бәйле тыюлар

11.1. Муниципаль хезмәт узуга бәйле рәвештә муниципаль хезмәткәргә түбәндәгеләр тыела:

1) түбәндәге очракларда муниципаль хезмәт вазыйфасын биләргә:

а) Россия Федерациясе дәүләт вазыйфасына йә Татарстан Республикасы дәүләт вазыйфасына сайлау яисә билгеләп кую, шулай ук дәүләт хезмәте вазыйфасына билгеләнгән очракта;

б) муниципаль вазыйфага сайлану яисә билгеләп кую;

в) һөнәри берлек органында түләүле сайланулы вазыйфага сайлану, шул исәптән жирле үзидарә органында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайланулы органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында;

2) эшкуарлык эшчәнлеге белән шәхсән яисә ышанычлы затлар аша шәгыльләнегә, коммерциячел оешма идарәсендә яисә коммерциягә карамаган оешма идарәсендә катнашырга (сәяси партия белән идарә итүдә катнашудан тыш; һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешманың сайланулы органы тарафыннан, идарәдә түләүсез нигездә катнашуга; муниципаль берәмлекнең уставында каралган хокукларны гамәлгә куючы (муниципаль берәмлек уставында каралган), муниципаль берәмлекнең уставында (муниципаль берәмлек уставында каралган вәкаләтләрне гамәлгә куючы) һәм муниципаль берәмлек уставында (муниципаль берәмлек уставында каралган хокукларны гамәлгә куючы) орган уставында (муниципаль берәмлек уставында (муниципаль берәмлек уставында каралган хокукларны гамәлгә куючы) орган тарафыннан билгеләнгән тәртиптә эшсез булмаган оешмалар, бакчачылык, яшелчәчелек, кулланучылар кооперативлары, ширкәтләре эшчәнлегеннән тыш; күрсәтелгән коммерциягә карамаган оешмалар идарәсендә түләүсез нигездә катнашуга; күрсәтелгән идарә органнарында (сәяси партиядән һәм һөнәри берлек органында, шул исәптән сайланулы союздан тыш) катнашуга, шул исәптән муниципаль берәмлекнең сайлау органы аппаратында төзелгән сайлау органында, жирле үзидарә органының сайланулы, муниципаль берәмлек уставында (муниципаль берәмлек уставында каралган вәкаләтләрне гамәлгә куючы (муниципаль берәмлек уставында каралган хокукларыннан тыш) уставында (муниципаль берәмлек уставында каралган тарафыннан билгеләнгән тәртиптә карала органы тарафыннан каралган хокукларны гамәлгә ашыручы органнар вәкиллекле органнары тарафыннан каралган хокукларны алучылар капиталында (яисә муниципаль берәмлек уставта каралган бурычларны гамәлгә ашыручы органнар капиталында каралган бурычларны гамәлгә ашыручы органнар тарафыннан каралган хокукларны алучы) әгъзалардан тыш) устав тарафыннан билгеләнгән тәртиптә тәкъдимнәр тарафыннан билгеләнгән тәртиптә тәкъдим ителгән оешмалар (яисә муниципаль берәмлек уставында (яисә муниципаль берәмлек уставында (яисә башка оешмалар) тарафыннан каралган хокукларыннан тыш) тарафыннан билгеләнгән

3) жирле үзидарә органында, муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгән йә федераль законнарда башкасы каралмаган булса, турыдан-туры ача буйсынган яисә контролльдә булган муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясенде ышанычлы яисә өченче зат эшләре буенча вәкил булырга;

4) вазыйфай урыны белэн бэйле яисэ вазыйфай бурычларын үтэүгэ бэйле рэвештэ физик һәм юридик затлардан бүләкләүләр (бүләкләр, акчалата бүләкләү, ссудалар, хезмәтләр, күцел ачу, ял иту, транспорт чыгымнары өчен түләү һәм башка бүләкләү). Беркетмә чарагарына, хезмәт командировкаларына һәм башка рәсми чарагарга бэйле рэвештэ муниципаль хезмәткәргә алынган бүләкләр муниципаль милек дип таныла һәм муниципаль хезмәткәрләргэ akt буенча жирле үзидарә органына, муниципаль берәмлек сайлау комиссиясенә тапшырыла, моңа Россия Федерациясе Граждан кодексында билгеләнгән очраклар керми. Беркетмә чарасына, хезмәт командировкасына яисэ башка рәсми чарага бэйле рэвештэ алган бүләкне тапшырган муниципаль хезмәткәр аны Россия Федерациясе норматив хокукый актларында билгеләнгән тәртиптә сатып алырга мөмкин;

5) физик һәм юридик затлар акчалары исәбеннән командировкаларга чыгарга, моңа жирле үзидарә органы, муниципаль берәмлекнәң сайлау комиссиясе жирле үзидарә органнары, башка муниципаль берәмлекләрнәң сайлау комиссияләре белән, шулай ук чит дәүләтләрнәң дәүләт хакимиите органнары һәм жирле үзидарә органнары, халыкара һәм чит ил коммерциягә карамаган оешмалары белән килешүләр буенча үзара нигездә башкарыла торган командировкаларга керми;

6) вазыйфай бурычларны үтэүгэ бэйле булмаган максатларда матди-техник, финанс һәм башка тәэммин иту чарагарыннан, башка муниципаль мәлкәттән файдалану;

7) муниципаль хезмәт белән бэйле булмаган максатларда конфиденциаль характердагы мәгълуматларга карата федераль законнар нигезендә кертелгән белешмәләрне яисэ вазыйфай бурычларын үтэүгэ бэйле рэвештэ аңа мәгълүм булган хезмәт мәгълүматын фаш итәргә яисэ кулланырга;

8) жирле үзидарә органы, муниципаль берәмлекнәң сайлау комиссиясе һәм аларның житәкчеләре эшчәнлегенә карата, әгәр бу аның вазыйфай бурычларына кермәсә, гавами эйтелмәләрне, фикерләрне һәм бәяләүне, шул исәптән массакуләм мәгълүмат чарагарында, жибәрергә;

9) муниципаль берәмлек башлыгының язма рөхсәтеннән башка, күрсәтелгән оешмалар белән хезмәттәшлек иту аның вазыйфай бурычларына керсә, чит дәүләтләрнәң, халыкара оешмаларның, бүләкләрнәң мактаулы һәм маҳсус исемнәрен (фәнни берләшмәләрдән тыш), сәяси партияләрнәң, башка ижтимагый берләшмәләрнәң һәм дини берләшмәләрнәң мактаулы һәм маҳсус исемнәрен (сәяси партияләрдән тыш) кабул итәргә;

10) сайлау алды агитациясе өчен, шулай ук референдум мәсьәләләре буенча агитация алыш бару өчен вазыйфай нигезләмәнәң өстенлекләреннән файдалану;

11) сәяси партияләр, дини һәм башка ижтимагый берләшмәләр мәнфәтъләрендә үз вазыйфай хәленнән файдаланырга, шулай ук күрсәтелгән берләшмәләргә муниципаль хезмәткәр буларак гавами рэвештэ мөнәсәбәт белдерергә;

12) жирле үзидарә органнарында, башка муниципаль органнарда сәяси партияләр, дини һәм башка ижтимагый берләшмәләр структурасын (һөнәри берлекләрдән, шулай ук ижтимагый үзидарәнен ветераннар һәм башка органнарыннан тыш) төзөргә яисэ күрсәтелгән структураларны төзөргә ярдәм итәргә;

13) хезмәт бәхәсен җайга салу максатларында вазыйфаи бурычларны үтәүне тұктатырга;

14) Россия Федерациясeneң халықара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, идарә органнары, попечительләр яисә құзәту советлары, коммерциячел булмаган хөкүмәтнеке булмаган чит ил оешмалары hәm Россия Федерациясе территориясендә аларның структур бүлекчәләре составына керергә;

15) әгәр Россия Федерациясeneң халықара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, чит дәүләтләр, халықара hәm чит ил оешмалары, чит ил гражданнары hәm гражданлығы булмаган затлар акчалары исәбеннән генә финансдан торган түләүле эшчәнлек Районның жирле үзидарә органы житәкчесенең язма рөхсәтеннән башка шөгыльләнергә.

11.2. Муниципаль хезмәткәр, контракт буенча Поселение башкарма комитеты житәкчесе вазыйфасын биләүче муниципаль хезмәткәр, уқытучылар, фәнни hәm башка ижади эшчәнлектән тыш, башка түләүле эшчәнлек белән шөгыльләнергә хокуклы түгел. Шул ук вакытта уқытучылар, фәнни hәm башка ижади эшчәнлек бары тик чит дәүләтләр, халықара hәm чит ил оешмалары, чит ил гражданнары hәm гражданлығы булмаган затлар акчалары исәбеннән генә финансдан алмый, әгәр Россия Федерациясeneң халықара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса. Әгәр Россия Федерациясeneң халықара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, жирлекнең башкарма комитеты житәкчесе вазыйфасын биләүче муниципаль хезмәткәр идарә, попечительлек яисә құзәту советлары, коммерциягә карамаган чит ил оешмалары hәm Россия Федерациясе территориясендә гамәлдә булган структур бүлекчәләре органнары составына керергә хокуксыз.

11.3. Әгәр керемне кыйммәтле кәгазыләр, акцияләр (оешмаларның устав капиталларында катнашу өлешиләре) китерә торган контракт буенча Поселения Башкарма комитеты житәкчесе вазыйфасын биләүче муниципаль хезмәткәргә ия булу мәнфәгатьләр конфликтyna китерергә мөмкин булса, ул үзенә караган әлеге кыйммәтле кәгазыләрне, акцияләрне (оешмаларның устав капиталларында катнашу өлешиләрен) Россия Федерациясе законнары нигезендә ышанычлы идарәгә тапшырырга тиеш.

11.4. Граждан муниципаль хезмәттән эштән чыгарылғаннан соң, вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә ана мәгълүм булган конфиденциаль характердагы белешмәләрне яисә хезмәт мәгълүматын оешма яисә физик затлар мәнфәгатьләрендә фаш итәргә яисә кулланырга хокуклы түгел.

11.5. Муниципаль хезмәт вазыйфасын Россия Федерациясе норматив хокукый актларында билгеләнгән вазыйфалар исемлегенә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче граждан муниципаль хезмәттән азат ителгәннән соң ике ел дәвамында хезмәт шартнамәсе шартларында федераль законнарда каралған очракларда оешманың гражданлық-хокукый шартнамәсе шартларында эшне биләргә hәm (яисә) үтәргә хокуксыз, әгәр муниципаль (административ) идарәнен аерым функцияләре муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи (хезмәт) бурычларына көргөн булса, муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибе таләпләрен үтәу hәm Россия Федерациясе норматив хокукый актларында билгеләнгән тәртиптә мәнфәгатьләр конфликтyn жайга салу буенча тиешле

комиссия ризалыгыннан башка, әлеге оешмада гражданлык-хокукый шартнамә шартларында эш башкарырга хокуклы түгел.

12. Муниципаль хезмәттә мәнфәгатьләр конфликтын жайга салу

12.1. Мәнфәгатьләр конфликты дигэндә муниципаль хезмәткәрнең шәхси кызыксынуы (турыдан-туры яисә читләтелгән) гражданнарның, оешмаларның, оешмаларның, Россия Федерациясенең, Татарстан Республикасының, муниципаль берәмлекнең законлы мәнфәгатьләренә зыян китерергә сәләтле гражданнарның, оешмаларның, жәмгыятынен, муниципаль берәмлекнең шәхси кызыксынуы һәм законлы мәнфәгатьләре арасында каршылык барлыкка килә яисә килеп чыгарга мөмкин булган һәм шул ук вакытта аның вазыйфаи (хезмәт) бурычларын тиешле, объектив һәм берсүзсез үтәвенә йогынты ясый торган яисә йогынты ясарга мөмкин булган хәл аңлашыла.

12.2. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси кызыксынуы дигэндә, вазыйфаи бурычларын үтәгэндә, муниципаль хезмәткәрләргә акча, башка мәлкәт, шул исәптән мәлкәти хокуклар, мәлкәти характеристагы хезмәт күрсәтүләр рәвешендә керемнәр, башкарылган эшләр нәтиҗәләре яисә нинди дә булса файда (өстенлекләр), һәм (яисә) аның белән якын туганлыкта яисә аның белән якын мәнәсәбәттә торучы затлар (ата-аналар, хатыннар, балалар, бертуғаннар, сенелләр, сенелләр, ата-аналар, ата-аналар, балалар балалары), муниципаль хезмәткәрләр, һәм (яисә) аның белән якын мәнәсәбәттә яисә якын мәнәсәбәтләрдә торучы затлар булган гражданнар яисә оешмалар тарафыннан керемнәр алу мөмкинлеге аңлашыла.

12.3. Мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә жайга салу мәнфәгатьләр конфликты ягы булып торучы муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи яисә хезмәт урыны үзгәрудә билгеләнгән тәртиптә һәм (яисә) аның мәнфәгатьләр конфликты килеп чыгуга сәбәпче булган вазыйфаи (хезмәт) бурычларын үтәүдән читләштерелгәнче үк торырга мөмкин.

12.4. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче зат, кыйммәтле кәгазыләр (оешмаларның устав (тупланма) капиталларында катнашу өлешләре, пайлары) мәнфәгатьләр конфликтына китергән яисә китерергә мөмкин булган очракта, күрсәтелгән зат үзенә караган кыйммәтле кәгазыләрне (оешмаларның устав (тупланма) капиталларындагы катнашу өлешләре, пайлар) Россия Федерациясе граждан законнары нигезендә ышанычлы идарәгә тапшырырга тиеш.

12.5. Мәнфәгатьләр конфликты ягы булып торучы муниципаль хезмәткәрнең мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә жайга салу чаралары муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәттән азат итүгә китерә торган хокук бозу булып тора.

12.6. Муниципаль хезмәткәрнең мәнфәгатьләр конфликтына китерә торган яисә китерергә мөмкин булган шәхси кызыксынуы барлыкка килү турында билгеле булган яллаучы (эш бирүче) вәкиле, әлеге муниципаль хезмәткәрне биләгән муниципаль хезмәт вазыйфасыннан муниципаль хезмәт вазыйфасыннан муниципаль хезмәт вазыйфасыннан биләп торучы вазыйфасыннан муниципаль хезмәт вазыйфасыннан читләштерү чорына кадәр, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә жайга салу чараларын күрергә тиеш.

12.7. Үзенә буйсынган муниципаль хезмәткәрнең мәнфәгатьләр конфликтына китерә торган яисә китерергә мөмкин булган шәхси кызыксынуы

барлықка килу турында билгеле булган яллаучының вәкиле булган муниципаль хезмәткәрнең мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә жайга салу буенча чарагалар муниципаль хезмәттән муниципаль хезмәттән муниципаль хезмәттән муниципаль хезмәттән азат ителүгә китерә торган хокук бозу булып тора.

12.8. Муниципаль хезмәткәрнең мәнфәгатьләр конфликтына китерә торган яисә китерергә мөмкин булган шәхси қызықсының барлықка килу турында билгеле булган яллаучы (эш бируч) вәкиле, әлеге муниципаль хезмәткәрне биләгән муниципаль хезмәт вазыйфасыннан муниципаль хезмәт вазыйфасыннан муниципаль хезмәт вазыйфасыннан биләп торучы вазыйфасыннан муниципаль хезмәт вазыйфасыннан читләштерү чорына кадәр, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә жайга салу чарагаларын күрергә тиеш.

12.4. Жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында мәнфәгатьләр конфликттың жайга салу өчен муниципаль хокукий акт белән билгеләнгән тәртиптә мәнфәгатьләр конфликттың жайга салу комиссиясе төзелергә мөмкин.

13. Муниципаль хезмәткәрнең хезмәт тәртибенә таләпләр

13.1. Муниципаль хезмәткәр түбәндәгеләргә бурычлы:

- 1) вазыйфаи бурычларны намус белән, югары һөнәри дәрәҗәдә башкарырга;
- 2) барлык физик һәм юридик затларга һәм оешмаларга тигез, берсүзсез мөнәсәбәт тәэмим итәргә, нинди дә булса ижтимагый яисә дини берләшмәләргә, һөнәри яисә социаль төркемнәргә, гражданнарга һәм оешмаларга өстенлек бирмәскә һәм мондый берләшмәләргә, төркемнәргә, оешмаларга һәм гражданнарга карата ялгышлык эшләмәскә;
- 3) вазыйфаи бурычларны намус белән үтәүгә тоткарлык ясый торган нинди дә булса шәхси, мөлкәти (финанс) һәм башка мәнфәгатьләр йогынтысына бәйле гамәлләр кылмаска;
- 4) сәяси партияләр, башка ижтимагый һәм дини берләшмәләр һәм башка оешмалар каарларының һөнәри хезмәт эшчәнлегенә йогынты ясау мөмкинлеген юкка чыгара торган нейтральлек тоту;
- 5) гражданнар белән эш итүдә төзәтмәләр күрсәтергә;
- 6) Россия Федерациясе халыкларының әхлакый гореф-гадәтләренә һәм традицияләренә хөрмәт күрсәтү;
- 7) төрле этник һәм социаль төркемнәрнен, шулай ук конфессияләрнен мәдәни һәм башка үзенчәлекләрен исәпкә алырга;
- 8) милләтара һәм динара татулыкка ярдәм итәргә;
- 9) аның муниципаль орган аbruена яисә аbruена зыян китерергә сәләтле конфликтлы хәлләргә юл куймаска.

13.2. Житәкче булган муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәткәрләрне сәяси партияләр, башка ижтимагый һәм дини берләшмәләр эшчәнлегендә катнашуга мәжбүр итү очракларына юл куймаска тиеш.

14. Муниципаль хезмәткәргә бирелә торган гарантияләр

14.1. Муниципаль хезмәткәргә түбәндәгеләр гарантияләнә:

- 1) вазыйфаи инструкция нигезендә аның вазыйфаи бурычларын үтәвен тәэмим итә торган эш шартлары;

2) үз вакытында һәм тулы күләмдә акчалата түләү алуга хокук;

3) эш (хезмәт) вакытының нормаль дәвамлылығын билгеләү, ял көннәрен һәм эш көне булмаган бәйрәм көннәрен бирү, шулай ук еллык түләүле отпускны тәэммин итә торган ял;

4) муниципаль хезмәткәргә һәм аның гайлә әгъзаларына медицина хезмәте күрсәту, шул исәптән муниципаль хезмәткәр пенсиягә чыкканнан соң;

5) тиешле еллар эшләгән өчен һәм инвалидлыкка бәйле рәвештә пенсия белән тәэммин итү, шулай ук вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә вафат булган очракта муниципаль хезмәткәрнең гайлә әгъзаларын пенсия белән тәэммин итү;

6) вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә муниципаль хезмәткәрнең сәламәтлегенә һәм мәлкәтенә зыян китерү очрагына мәжбүри дәүләт иминләштерүе;

7) муниципаль хезмәткәрләрнең муниципаль хезмәт узу чорында авыруы яисә хезмәткә сәләтлелеген югалту очрагына яисә аны туктатканнан соң мәжбүри дәүләт социаль иминиятләштерүе, әмма ул вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә барлыкка килгән;

8) федераль законнарда билгеләнгән очракларда, тәртиптә һәм шартларда аның вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә муниципаль хезмәткәрне һәм аның гайлә әгъзаларын көчләүдән, янаулардан һәм башка хокук булмаган гамәлләрдән яклау.

14.2. Жирле үзидарә органы, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе бетерелүгә йә жирле үзидарә органы, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе хезмәткәрләре штаты кыскаруга бәйле рәвештә муниципаль хезмәткәр белән хезмәт килешүе өзелгәндә, муниципаль хезмәткәргә оешма бетерелүгә йә оешма хезмәткәрләре штаты кыскартылууга бәйле рәвештә хезмәткәрләр өчен хезмәт законнарында билгеләнгән гарантияләр бирелә.

14.3. Арча муниципаль районнының Ташкичу авыл жирлеге Татарстан Республикасы һәм уставы нигезендә муниципаль хезмәткәрләргә өстәмә гарантияләр бирелергә мөмкин.

15. Муниципаль хезмәткә керү

15.1. Муниципаль хезмәткә Россия Федерациясе дәүләт телен белгән һәм «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль закон һәм муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы нигезендә муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен билгеләнгән квалификация таләпләренә туры килә торган 18 яшькә житкән гражданнар муниципаль хезмәткә «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 13 статьясында күрсәтелгән шартлар булмаганда муниципаль хезмәткә бәйле чикләүләр буларак керергә хокуклы.

15.2. Муниципаль хезмәткә кергәндә, шулай ук аны үткәндә женесенә, расасына, милләтенә, чыгышына, мәлкәти һәм вазыйфаи хәленә, яшәү урынына, дингә мөнәсәбәтенә, инануларына, ижтимагый берләшмәләргә каравына, шулай ук муниципаль хезмәткәрнең һәнәри һәм эшлекле сыйфатларына бәйле булмаган башка хәлләргә карап, турыдан-туры яисә читләтеп чикләүләр яисә өстенлекләр билгеләү рөхсәт итлеми.

15.3. Муниципаль хезмәткә кергәндә граждан түбәндәгеләрне тапшыра:

1) муниципаль хезмәткә керү һәм муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү түрында үтенеч белән гариза;

2) Россия Федерациясе Хөкүмәте вәкаләт биргән федераль башкарма хакимият органы билгеләгән форма буенча үз куллары белән тутырылган һәм имзаланган анкетаны;

3) паспорт;

4) хезмәт кенәгәсендә, хезмәт шартнамәсендә (контракт) беренче тапкыр төзелгән очраклардан тыш;

5) мәгариф түрында документ;

6) хезмәт шартнамәсендә (контракт) беренче тапкыр төзелгән очраклардан тыш, мәжбүри пенсия иминиятенең иминият таныклығы;

7) Физик затны Россия Федерациясе территориясендә яшәү урыны буенча салым органында исәпкә кую түрында таныклык;

8) хәрби исәпкә алу документлары - хәрби хезмәткә чакырылырга тиешле затлар өчен;

9) муниципаль хезмәткә керүгә каршы килә торган авыру булмау түрында медицина оешмасы бәяләмәсе;

10) муниципаль хезмәткә кергән елдан алдагы елда керемнәре, мәлкәте һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләре түрында белешмәләр;

11) әлеге Нигезләмәненең 19.1 статьясында каралган белешмәләр;

12) федераль законнарда, Россия Федерациясе Президенты указларында һәм Россия Федерациясе Хөкүмәте каарларында каралган башка документлар.

10) үз керемнәре, мәлкәте һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләре түрында белешмәләр, шулай ук хатынының (иренен) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, мәлкәте һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләре түрында белешмәләр - тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүгә дәгъва қылучы гражданнар өчен. Күрсәтелгән белешмәләр Россия Федерациясе субъектларының дәүләт граждан хезмәткәрләре тарафыннан керемнәр, мәлкәт һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләре түрында белешмәләр тапшыру өчен билгеләнгән тәртиптә, срокларда һәм форма буенча тапшырыла;

15.4. Әлеге Нигезләмә нигезендә муниципаль хезмәткә кергәндә граждан тарафыннан тапшырылган белешмәләр федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә тикшерелергә мөмкин.

15.5. Тикшерү барышында гражданның муниципаль хезмәткә керүенә комачаулаучы хәлләр ачыкланган очракта, күрсәтелгән граждан муниципаль хезмәткә керүдән баш тарту сәбәпләре түрында язма рәвештә хәбәр ителә.

15.6. Гражданның муниципаль хезмәткә килүе, федераль законда каралган үзенчәлекләрне исәпкә алып, хезмәт законнары нигезендә хезмәт шартнамәсендә шартларында муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләнү нәтиҗәсендә гамәлгә ашырыла.

15.7. Күрсәтелгән вазыйфаны биләүгә конкурс нәтиҗәләре буенча башкарма комитет житәкчесе вазыйфасына керешкән граждан контракт төзи. Әлеге вазыйфаны контракт буенча биләү тәртибе һәм контракт буенча күрсәтелгән вазыйфага билгеләнә торган зат белән контрактны төзу һәм өзү тәртибе «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары түрында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнә. Контрактның типик рәвеше контракт буенча жирле администрация башлыгы вазыйфасына билгеләнә торган зат белән контрактның

типик рәвеше муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы Кодексына күшүмтә белән билгеләнгән.

15.8. Гражданың муниципаль хезмәткә килүе муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләп кую турында яллаучы (эш бируч) вәкиленең боерыгы белән рәсмиләштерелә.

15.9. Муниципаль хезмәткә кергендә хезмәт шартнамәсенең яклары булып эшкә алучының һәм муниципаль хезмәткәрнең вәкиле тора.

15.10. Муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләнгәннән соң муниципаль хезмәткәргә хезмәт таныклыгы бирелә. Муниципаль хезмәткәрнең хезмәт таныклыгын бирү тәртибе һәм рәвеше муниципаль берәмлек башлыгы тарафыннан раслана.

16. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс

16.1. Арча муниципаль районында муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгәндә хезмәт шартнамәсе төзегендә конкурс башланырга мөмкин, аның барышында муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә дәгъва қылучыларның һөнәри дәрәжәсе, аларның муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләнгән квалификация таләпләренә туры килү-килмәве бәяләнә.

16.1.1. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс үткәрү тәртибе Арча муниципаль районы Советы кабул итә торган муниципаль хокукий акт белән билгеләнә. Конкурсны уздыру тәртибе аның шартларын, аны уздыру датасы, вакыты һәм урыны турындагы белешмәләрне, шулай ук конкурс үткәрү көненә кадәр 20 көннән дә соңга калмычча хезмәт шартнамәсе проектын бастырып чыгаруны күздә тотарга тиеш. Арча муниципаль районында конкурс комиссиясе әгъзаларының гомуми саны һәм аны формалаштыру тәртибе Арча муниципаль районы Советы тарафыннан билгеләнә. Жирлектә, шәһәр округында урнашкан авыл торак пунктларында жирле администрация вәкаләтләренең бер өлешен гамәлгә ашыру йөкләнә торган жирле администрациянең территориаль органы житәкчесе вазыйфасын биләүгә конкурс үткәрелгән очракта, муниципаль берәмлектә конкурс комиссиясен төзү тәртибе әлеге авыл торак пунктларының һәрберсендә граждандар жыены тарафыннан күрсәтелгән кандидатураларны аның әгъзалары санына кертүне күздә тотарга тиеш.

16.1.2. Эшкә алучының вәкиле (эш бируч) хезмәт шартнамәсе төзи һәм муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс нәтиҗәләре буенча конкурс комиссиясе тарафыннан сайлап алынган кандидатларның берсөн муниципаль хезмәт вазыйфасына билгели.

17. Муниципаль хезмәткәрләрне аттестацияләү

17.1. Муниципаль хезмәткәрне аттестацияләү аның биләгән муниципаль хезмәт вазыйфасына туры килүен билгеләү максатларында уздырыла. Муниципаль хезмәткәрне аттестацияләү өч елга бер мәртәбә уздырыла.

17.2. Түбәндәге муниципаль хезмәткәрләр тестацияләнергә тиеш түгел:

- 1) муниципаль хезмәт вазыйфаларын кимендә бер ел биләүчеләр;
- 2) 60 яшькә житкән;
- 3) йөклө хатыннар;

4) йөклелек һәм бала табу буенча ялда яисә бала карау буенча өч яшкә житкәнче отпустка булучылар. Күрсәтелгән муниципаль хезмәткәрләрне отпусткән соң бер елдан да иртәрәк аттестацияләү мөмкин түгел;

5) вакытлы хезмәт шартнамәсе (контракты) нигезендә муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүчеләр.

17.3. Муниципаль хезмәткәрне аттестацияләү нәтижәләре буенча аттестация комиссиясе муниципаль хезмәт вазыйфасында эшләүче муниципаль хезмәткәрнең муниципаль хезмәткәргә туры килүе яисә тиешенчә булмавы турында карар чыгара. Аттестация комиссиясе аерым муниципаль хезмәткәрләрне үз эшләрендә ирешкән уңышлары өчен бүләкләү турында, шул исәптән аларны вазыйфаларында арттыру турында, ә кирәклे очракта аттестацияләүче муниципаль хезмәткәрләр эшчәнлеген яхшырту турында тәкъдимнәр бирергә мөмкин. Аттестация нәтижәләре аттестацияләнгән муниципаль хезмәткәрләргә тавыш бирү нәтижәләрен чыгарганинан соң ук хәбәр ителә. Аттестация материаллары яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) тапшырыла.

17.4. Аттестация нәтижәләре буенча яллаучы вәкиле (эш бирүче) аерым муниципаль хезмәткәрләрне аларның эштә ирешкән уңышлары өчен яисә муниципаль хезмәткәрне аның ризалыгы белән вазыйфасына төшерү турында аттестацияләү көненнән бер айдан да артык булмаган вакытта бүләкләү турында карар кабул итә. Аттестация нәтижәләре буенча аттестация комиссиясе өстәмә һөнәри белем алу өчен аерым муниципаль хезмәткәрләрне жиберү турында тәкъдимнәр бирергә мөмкин.

17.5. Муниципаль хезмәткәр вазыйфасын түбәнәйтү яисә аның ризалыгы белән муниципаль хезмәтнең башка вазыйфасына күчерү мөмкин булмаган очракта, яллаучы (эш бирүче) вәкиле, аттестация үткән көннән алыш бер айдан да артык булмаган вакыт эчендә, биләгән вазыйфасына аттестация нәтижәләре белән расланган квалификациясе житәрлек булмау сәбәпле, аны муниципаль хезмәттән эштән чыгарырга мөмкин. Күрсәтелгән срок узганинан соң муниципаль хезмәткәрне эштән азат итү яисә аны шушы аттестация нәтижәләре буенча вазыйфасында түбәнәйтү рөхсәт ителми.

17.6. Муниципаль хезмәткәр аттестация нәтижәләренә суд тәртибендә шикаять бирергә хокуклы.

17.7. Муниципаль хезмәткәрләргә аттестация үткәрү турындагы нигезләмә муниципаль хезмәткәрләрне аттестацияләүне үткәрү турындагы Типов нигезләмә нигезендә Татарстан Республикасы Законына күшүмтә нигезендә муниципаль хокукый акт белән раслана.

18. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси эшен алыш бару тәртибе

18.1. Муниципаль хезмәткәргә шәхси эш ачыла, аңа муниципаль хезмәткә керү, аны узу һәм муниципаль хезмәттән азат итү белән бәйле документлар күшүп бирелә.

18.2. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси эше 10 ел дәвамында саклана. Муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәттән чыгарганды аның шәхси эше жирле үзидарә органы архивында, муниципаль берәмлекнең соңғы муниципаль хезмәт урыны буенча сайлау комиссиясендә саклана.

18.3. Муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгән жирле үзидарә органын юкка чыгарганды, аның шәхси эше жирле үзидарәнен

ликвидлаштырылган органы яисә аларның хокук варисларына функцияләр тапшырылган жирле үзидарә органына саклауга тапшырыла.

18.4. Муниципаль хезмәткәренең шәхси эшен алыш бару дәүләт граждан хезмәткәренең шәхси эшен алыш бару өчен билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

19. Муниципаль берәмлектәге муниципаль хезмәткәрләр реестры

19.1. Арча муниципаль районында муниципаль хезмәткәрләр реестры алыш барыла.

19.2. Муниципаль хезмәттән азат ителгән муниципаль хезмәткәр эштән азат ителгән көнне муниципаль хезмәткәрләр реестрыннан чыгарыла.

19.3. Муниципаль хезмәткәр вафат булган яисә муниципаль хезмәткәр хәбәрсез югалган дип танылган яисә аны закон көченә кергән суд карары белән үлгән дип игълан ителгән очракта, муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәткәрләр реестрыннан үлгән (һәлак булган) көннең иртәгесе яисә суд карары законлы көченә кергән көннең иртәгесе көнендә төшереп калдырыла.

20. Керемнәр, чыгымнар, мәлкәт түрында һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләр түрында белешмәләр тапшыру

20.1. Күрсәтелгән вазыйфаларны биләүче муниципаль хезмәткәрләр тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүгә дәгъва қылучы гражданнар яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) үзләренең керемнәре, мәлкәте һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләре түрында белешмәләр, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, мәлкәте һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләре түрында белешмәләр тапшырырга тиеш. Күрсәтелгән белешмәләр Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәткәрләре керемнәре, мәлкәте һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләре түрында белешмәләр тапшыру өчен билгеләнгән тәртиптә, срокларда һәм форма буенча тапшырыла.

20.2. Тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче муниципаль хезмәткәр үзенең чыгымнары түрында, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының чыгымнары түрында Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәткәрләре керемнәре, чыгымнары, мәлкәте һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләре түрында белешмәләр тапшыру өчен билгеләнгән тәртиптә һәм форма буенча белешмәләр тапшырырга тиеш.

20.3. Муниципаль хезмәткәрнәң, аның хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының чыгымнарын тикшереп тору аларның керемнәренә "Коррупциягә каршы көрәш түрында" Федераль законда һәм "Дәүләт вазыйфаларын биләүче затлар һәм аларның керемнәренә башка затлар чыгымнарының туры килүен тикшереп тору түрында" 2012 елның 3 декабрендәге 230-ФЗ номерлы Федераль законда, муниципаль хезмәт түрында Татарстан Республикасы кодексының, Татарстан Республикасы Президентының норматив хокукий актларында, муниципаль хокукий актларда каралган тәртиптә гамәлгә ашырыла.

20.4. Муниципаль хезмәткәрләргә әлеге бүлек нигезендә тапшырыла торган керемнәр, чыгымнар, мәлкәт һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләр түрләндагы белешмәләр конфиденциаль характердагы белешмәләр булып тора, әгәр

федераль законнар белән алар дәүләт серен һәм федераль законнар белән саклана торган башка серне тәшкил итүче белешмәләргә кертелмәгән булсалар.

20.5. Муниципаль хезмәткәрнен, аның хатынының (иренен) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мәлкәте һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләре турында, дини яисә башка иҗтимагый берләшмәләр фондларына, башка оешмалар, шулай ук физик затлар фондларына иганәләренең (кертемнәренең) турыдан-туры яисә читләтеп рәвешендә жыю өчен белешмәләрдән файдалану рөхсәт ителми.

20.6. Муниципаль хезмәткәрләрнен керемнәре, чыгымнары, мәлкәте һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләрне фаш итүдә яисә элеге белешмәләрне Россия Федерациясе законнарында каралмаган максатларда файдалануда гаепле затлар Россия Федерациясе законнары нигезендә жаваплы булалар.

20.7. Муниципаль хезмәткәрләргә үз керемнәре, чыгымнары, мәлкәте һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләре турында, шулай ук хатынының (иренен) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мәлкәте һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләре турында, мондый белешмәләрне мәжбүри тапшыру йә белә торып дөрес булмаган яисә тулы булмаган белешмәләр тапшыру муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәттән азат итүгә китерә торган хокук бозу булып тора.

20.8. Күрсәтелгән вазыйфаларны биләүче муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан Россия Федерациясе норматив хокукий актлары нигезендә муниципаль хезмәткә кергәндә гражданнар тарафыннан бирелә торган белешмәләрнен дөреслеген һәм тулылығын, муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт Вазыйфаларын биләүне дәгъвалаучы гражданнар тарафыннан тапшырыла торган керемнәр, мәлкәт турында һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләр хакында белешмәләрнен дөреслеген һәм тулылығын, муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан чикләүләрне һәм тыюларны, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә жайга салу турынdagы таләпләрне үтәүне дәгъвалаучы гражданнар тарафыннан бирелә торган белешмәләрнен дөреслеген һәм тулылығын, «Коррупциягә каршы гамәлләр турында» Федераль закон һәм Россия Федерациясе норматив хокукий актлары белән билгеләнгән бурычларның үтәлешен тикшерү, Татарстан Республикасы Президентының норматив хокукий актлары нигезендә билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

20.9. Контракт буенча жирле администрация башлыгы вазыйфасын биләүгә дәгъва қылучы гражданнар һәм күрсәтелгән вазыйфаны биләүче зат үз керемнәре, чыгымнары, мәлкәте һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр, шулай ук хатынының (иренен) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мәлкәте һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләре турында Татарстан Республикасы законында билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы Президентына белешмәләр тапшыра.

20.10. Муниципаль хокукий актларда билгеләнгән тәртиптә жирле администрация башлыгы вазыйфасын биләүче зат тарафыннан тапшырылган керемнәр, чыгымнар, мәлкәт турында һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләр хакында белешмәләр жирле үзидарә органының «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендәге рәсми сайтында урнаштырыла һәм (яисә)

массакүләм мәгълүмат чараларын муниципаль хокукий актларда билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгару өчен бирелә.

21. «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә мәгълүмат урнаштыру турында белешмәләр тапшыру

21.1. "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүне дәгъвалаучы граждан, муниципаль хезмәткәр һәркем файдалана алырлык мәгълүматны, шулай ук аларны идентификацияләү мөмкинлеген бирә торган күрсәткечләрне урнаштырган сайтларның адреслары һәм (яисә) сайтларның битләре турында белешмәләрне түбәндәгеләр тапшыralар:

1) муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә дәгъва қылучы граждан - муниципаль хезмәткә кергән елдан алдагы өч календарь елда хезмәткә кергәндә;

2) муниципаль хезмәткәр - күрсәтелгән мәгълүматны тапшыру елыннан алдагы календарь ел өчен ел саен, муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи бурычларын үтәү қысаларында һәркем өчен мөмкин булган мәгълүматны урнаштыру очракларыннан тыш.

21.2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән белешмәләр муниципаль хезмәткә кергәндә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүне дәгъвалаучы гражданнар тарафыннан, ә муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан - хисап елыннан соң килүче елның 1 апреленнән дә соңга калмыйча тапшырыла. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән белешмәләр Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән рәвештә тапшырыла.

21.3. Эшкә алушының вәкиле каары буенча, вәкаләтле муниципаль хезмәткәрләр муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә дәгъва қылучылар һәм муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә урнаштырылган һәркем файдалана алырлык мәгълүматны эшкәртә, шулай ук әлеге статьяның 1 өлешендә каралган белешмәләрнең дөреслеген һәм тулылыгын тикшерә.

22. Муниципаль хезмәткәрнең хезмәте өчен түләү

22.1. Муниципаль хезмәткәрнең акчалата тәэмин ителеше муниципаль хезмәт вазыйфасы (алга таба - вазыйфаи оклад) нигезендә муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи окладыннан, шулай ук айлык һәм башка өстәмә түләүләрдән (алга таба - өстәмә түләүләр) тора.

22.2. Өстәмә түләүләргә түбәндәгеләр керә:

- 1) тиешле еллар эшләгән өчен вазыйфаи окладка айлык өстәмә түләү;
- 2) муниципаль хезмәтнең маҳсус шартлары өчен вазыйфаи окладка айлык өстәмә түләү;
- 3) аеруча мөһим һәм катлаулы биремнәрне үтәгән өчен премияләр, аларны түләү тәртибе муниципаль орган бурычларын һәм функцияләрен тәэмин итүне, вазыйфаи инструкцияне үтәүне исәпкә алып, яллаучы (эш бирүче) вәкиле тарафыннан билгеләнә;
- 4) ай саен акчалата бүләкләү;
- 5) сыйныф чины өчен айлык өстәмәләр;
- 6) еллык түләүле отпуск биргәндә бер тапкыр түләнә торган түләү;

7) матди ярдем.

22.3. Муниципаль хокукий актларда шулай ук түбәндәгө өстәмә түләүләр дә каралырга мөмкин:

1) нормалаштырылмаган хезмәт көне шартларында эшләгән өчен муниципаль хезмәткәрләргә ай саен компенсация түләве;

2) төп хезмәт бурычларына хокукий актларга һәм хокукий актлар проектларына хокукий экспертиза уздыру, хокукий актлар проектларын әзерләү һәм редакцияләү, юрист яисә югары юридик белеме булган башкаручы буларак аларны теркәү (юридик эш өчен өстәмә түләүләр) керә торган муниципаль хезмәткәрләргә ай саен түләнә торган түләү;

3) муниципаль хезмәткәрләргә фәннәр кандидатының профилье гыйльми дәрәҗәсе, фәннәр докторының гыйльми дәрәҗәсе өчен вазыйфаи окладка айлык өстәмә түләү;

4) Татарстан Республикасы мактаулы исеме өчен муниципаль хезмәткәрләргә айлык өстәмә түләү.

22.4. Муниципаль хезмәткәргә дәүләт серен тәшкил итүче белешмәләр белән эшләгән өчен законнар нигезендә хезмәт хакына айлык өстәмә түләү билгеләнә.

2.5. Жирле үзидарә органнары муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәтенә түләү күләмен һәм шартларын мөстәкыйль билгели. Вазыйфаи окладның күләме, шулай ук айлык һәм башка өстәмә түләүләр күләме һәм аларны гамәлгә ашыру тәртибе Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә Ташкичү авыл жирлеге Советы чыгара торган муниципаль хокукий актлар белән билгеләнә.

23. Муниципаль хезмәткәрне бүләкләү

23.1. Муниципаль хезмәткәрләргә үз вазыйфаи бурычларын намуслы һәм нәтижәле үтәгән, намуслы хезмәт иткән, аеруча мөһим биренмәрне үтәгән һәм ача карата булган кыенлыklar өчен түбәндәгө төр бүләкләүләр кулланылырга мөмкин:

1) рәхмәт белдерү;

2) бер мәртәбә акчалата бүләкләү;

3) кыйммәтле бүләк белән бүләкләү;

4) жирле үзидарә органнары билгеләгән мактау грамотасы яисә бүләкләрнең башка төрләре белән бүләкләү;

5) законнар нигезендә дәүләт бүләкләре белән бүләкләү;

6) федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә Устав һәм башка муниципаль хокукий актларда билгеләнгән бүләкләүләрнең бүтән төрләре.

23.2. Муниципаль хезмәткәрләрне бүләкләү өчен түбәндәгеләр нигез була:

- муниципаль хезмәткәрләргә вазыйфаи вәкаләтләрене үрнәк рәвештә үтәү;
- дәвамлы һәм тел тидермәслек хезмәт;
- аеруча мөһим һәм катлаулылык биренмәрен үтәү;
- юбилей даталары;
- хезмәттә башка казанышлар.

Муниципаль хезмәткәрләрнең вазыйфаи вәкаләтләрен тиешенчә үтәве аларны сыйфатлы һәм вакытында башкаруны, ижади якын килүне һәм

муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органнары эшенең нәтижәлелеген тәэммин итә торган инициатива күрсәтүне аңлата.

Хезмәтнең риясызылыгы бүләкләүне рәсмиләштерү датасына дисциплинар түләтүләр булмау белән билгеләнә.

Биремнең мөһимлеге һәм катлаулылыгы һәр конкрет очракта әлеге мәсьәләне хәл итү компетенциясенә кергән орган житәкчесе тарафыннан билгеләнә.

Муниципаль хезмәткәрне бүләкләү турындагы мәсьәлә муниципаль берәмлек башлыгы, жирле үзидарә органы житәкчесе тарафыннан карала, аңа буйсынуда муниципаль хезмәткәр тора.

Бүләкләүләр куллану турындагы үтенечнамә нигезле булырга, хезмәткәрнең жирле үзидарә органнары алдында торган бурычларны хәл итүдә катнашу дәрәҗәсен, хезмәткәрнең һөнәри осталыгы һәм оештыру сәләте булын чагылдырырга тиеш.

Үтенечнамә муниципаль хезмәткәргә турыдан-туры буйсынган житәкче белән килештерелә.

Муниципаль хезмәткәргә шулай ук муниципаль берәмлек башлыгы урынбасары, муниципаль хезмәткәр буйсынган муниципаль берәмлек башкарма комитеты житәкчесе дә рәхмәт белдеру хокукуна ия.

Бүләкләү хокукий акт дип игълан ителә, хезмәткәргә житкерелә һәм хезмәт кенәгәсендә һәм муниципаль хезмәткәрнең шәхси эшенә (акчалата бүләкләүләрдән тыш) кертелә.

Хокукий актта муниципаль хезмәткәрнең нәкъ менә нинди казанышлары өчен бүләкләнүе һәм нинди бүләкләүләр қулланылуы турында белешмәләр булырга тиеш.

Бүләкләргә чыгымнар һәм бер тапкыр бирелә торган акчалата түләүләр хезмәт өчен түләү фонды хисабына башкарыла.

Муниципаль хезмәткәрнең бүләкләүгә материаллар - Мактау грамотасы белән муниципаль берәмлек башлыгына, жирле үзидарә органы житәкчесенә, юбилеена бер ай кала, бүләкләүнен башка төрләренә - тиешле вакыйга башланганчы 2 атнадан да соңга калмыйча тапшырыла.

24. Муниципаль хезмәткәрнең дисциплинар җаваплылыгы

24.1. Дисциплинар гамәл кылган өчен - муниципаль хезмәткәрләргә аның өстенә йөкләнгән хезмәт бурычларын үтәмәгән яисә тиешенчә үтәмәгән өчен - яллаучы (эш бирүче) вәкиле түбәндәге дисциплинар түләтүләр кулланырга хокуклы:

- 1) кисәтү;
- 2) шелтә;
- 3) муниципаль хезмәттән тиешле нигезләрдә эштән азат итү.

24.2. Дисциплинар гаеп кылуны рөхсәт иткән муниципаль хезмәткәр вакытлыча (ләкин бер айдан да артмаган) булырга мөмкин, карап кабул итүгә кадәр

аның дисциплинар җаваплылыгы турындагы мәсьәлә, акчалата эчтәлелеген саклап калып, вазыйфаи бурычларын үтәүдән читләштерелде. Муниципаль хезмәткәрне

вазыйфаи бурычларын үтәүдән читләштерү бу очракта муниципаль хокукый акт белән башкарыла.

24.3. Дисциплинар түләтүләрне куллану һәм бетерү тәртибе хезмәт законнары белән билгеләнә.

25. Мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә жайга салу турындагы чикләүләрне һәм тыюларны үтәмәгән һәм коррупциягә каршы көрәш максатларында билгеләнгән бурычларны үтәмәгән өчен түләтүләр

25.1. Муниципаль хезмәткәрләргә “Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында” гы Федераль закон, “Коррупциягә каршы көрәш турында” гы Федераль закон, “Коррупциягә каршы көрәш турында” гы Федераль закон һәм башка федераль законнар белән билгеләнгән чикләүләрне һәм тыюларны, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә жайга салу турындагы таләпләрне үтәмәгән өчен, әлеге Нигезләмәнен 24 статьясында каралган түләтүләр жайга салына.

25.2. Түләүләрне куллану һәм алу муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 33 статьясы нигезендә гамәлгә ашырыла.

25.3. Түләүгә федераль закон нигезендә муниципаль хезмәткәрләргә шикаять бирелергә мөмкин.

25.4. Муниципаль хезмәткәргә ышанычны югалтуга бәйле рәвештә эштән азат итү рәвешендә түләтүләр куллану турындагы белешмәләр муниципаль хезмәт узган жирле үзидарә органы тарафыннан “Коррупциягә каршы көрәш турында” Федераль законның 15 статьясында каралган ышанычны югалтуга бәйле рәвештә эштән азат ителгән затлар реестрина кертелә.

26. Муниципаль хезмәт стажы

Муниципаль хезмәт стажына (гомуми дәвамлылығына) кертелә торган эш чорлары муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы белән жайга салына.

27. Муниципаль хезмәткәрне эштән жибәрү

27.1. Муниципаль хезмәткәргә муниципаль хезмәтнең биләгән вазыйфасын һәм акчалата эчтәлеген саклап, еллық отпуск бирелә, аның күләме уртача хезмәт хакын исәпләү өчен хезмәт законнарында билгеләнгән тәртиптә билгеләнә.

27.2. Муниципаль хезмәткәрнең еллық түләүле ялы тәп түләүле отпустан һәм өстәмә түләүле отпусклардан тора.

27.3. Ел саен тәп түләүле отпуск муниципаль хезмәткәргә 30 календарь көн дәвамлылығы белән бирелә.

27.4. Ел саен өстәмә түләүле яллар муниципаль хезмәткәргә тиешле еллар эшләгән өчен, шулай ук федераль законнарда һәм муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы Кодексында каралган очракларда бирелә. Тиешле еллар эшләгән өчен муниципаль хезмәткәргә еллық өстәмә түләүле отпускның дәвамлылығы муниципаль хезмәтнең һәр елы өчен бер календарь көн исәбеннән исәпләнә. Еллық тәп түләүле отпускның һәм тиешле еллар эшләгән өчен еллык өстәмә түләүле отпускның гомуми дәвамлылығы 40 календарь көннән арта

алмый. Нормалаштырылмаган хезмәт көне билгеләнгән муниципаль хезмәткәргә нормалаштырылмаган хезмәт көне дәвамлылыгы өч календарь көнгә тигез еллык өстәмә түләүле отпуск бирелә. Нормалаштырылмаган хезмәт көне өчен еллык өстәмә түләүле отпуск, шулай ук федераль законда каралган башка очракларда бирелә торган еллык өстәмә түләүле отпуск әлеге өлештә каралган еллык төп түләүле отпустан тыш бирелә.

27.5. Муниципаль хезмәткәрнең гаризасы буенча еллык түләүле отпуск өлешләр буенча бирелә, шул ук вакытта отпускның бер өлеше озынлыгы 14 календарь көннән дә ким булмаска тиеш. Эшкә алучының (эш бирүче) вәкиле белән килештереп, муниципаль хезмәткәргә отпускның бер өлеше башка дәвамлылыкта бирелергә мөмкин.

27.6. Хезмәткәрнең язма гаризасы буенча муниципаль хезмәткәргә яллаучы вәкиленең (эш бирүченең) каары белән бер елдан да артык булмаган дәвамлылыктагы акчалата түләүдән башка отпуск бирелергә мөмкин.

27.7. Муниципаль хезмәткәргә федераль законнарда каралган очракларда акчалата түләүне сакламыйча отпуск бирелә.

28. Муниципаль хезмәткәрләр белән хезмәт шартнамәсен өзү өчен нигезләр

28.1. Россия Федерациясе Хезмәт кодексында каралган хезмәт шартнамәсен өзү өчен нигезләрдән тыш, муниципаль хезмәткәр белән хезмәт шартнамәсе шулай ук яллаучы (эш бирүче) вәкиле инициативасы буенча түбәндәгә очракларда өзелергә мөмкин:

1) муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү өчен билгеләнгән иң чик яшькә ирешү;

2) Россия Федерациисе гражданлыгын туктату, чит ил гражданы - Россия Федерациисе халыкара шартнамәсендә катнашучы чит дәүләт гражданлыгын туктату, аның нигезендә чит ил гражданы муниципаль хезмәттә булу, чит дәүләт гражданлыгы алу йә аның яшәү хокукуын яисә Россия Федерациисе гражданының чит ил территориясендә дайми яшәү хокукуын раслаучы башка документ алу хокукуна ия, Россия Федерациисе халыкара шартнамәсендә катнашучы булып тормаган, аның нигезендә чит ил гражданлыгы булган Россия Федерациисе гражданы муниципаль хезмәттә булырга хокуклы;

3) муниципаль хезмәткә һәм федераль законда билгеләнгән чикләүләрне һәм тыюларны үтәмәү.

4) дисквалификация рәвешендә административ жәза куллану;

28.2. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү өчен билгеләнгән иң чик яшькә житкән муниципаль хезмәткәрләрнең муниципаль хезмәттә булу срокын озайту рөхсәт ителә. Муниципаль хезмәткәрнең муниципаль хезмәтендә булу вакытын бер мәртәбә озайту бер елдан да артыграк булмаган вакытка рөхсәт ителә.

29. Муниципаль хезмәткәрне һәм аның гайлә әгъзаларын пенсия белән тәэммин иту

Муниципаль хезмәткәрне һәм аның гайлә әгъзаларын пенсия белән тәэммин иту шартлары «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль закон һәм Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы белән билгеләнә.

30. Муниципаль берәмлектә кадрлар эше

Ташкичу авыл жирлегендә кадрлар эше үз эченә ала:

30.1. муниципаль хезмәт Вазыйфаларын биләү өчен кадрлар составы булдыру;

30.2. Муниципаль хезмәт турында законнар нигезләмәләрен гамәлгә ашыру турында тәкъдимнәр әзерләү һәм әлеге тәкъдимнәрне яллаучы вәкиленә (эш биругчегә) керту;

30.3. Муниципаль хезмәткә керүгә, аны узуга, хезмәт шартнамәсе (контракты) төзүгә, муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләп куюга, муниципаль хезмәт вазыйфасында биләгән вазыйфадан азат итүгә, муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәттән азат итүгә һәм аның пенсиягә чыгуына бәйле муниципаль хокукий актлар проектларын әзерләүне оештыруга һәм тиешле документларны рәсмиләштерүгә;

30.4. муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт кенәгәләрен алыш бару;

30.5. муниципаль хезмәткәрләрнең шәхси эшләрен федераль законда, әлеге нигезләмәдә билгеләнгән тәртиптә алыш бару;

30.6. Муниципаль хезмәткәрләр реестрын алыш бару;

30.7. муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт таныклыklарын рәсмиләштерү һәм бирү;

30.8. муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфаларын биләүгә һәм муниципаль хезмәткәрләрне кадрлар резервына кертүгә конкурс үткәрү;

30.9. муниципаль хезмәткәрләргә аттестация үткәрү;

30.10 Кадрлар резервы белән эшләүне оештыру һәм аны нәтиҗәле файдалану;

30.11. Муниципаль хезмәткә кергәндә граҗдан тарафыннан тапшырыла торган шәхси белешмәләрнең һәм башка белешмәләрнен дөреслеген тикшерүне оештыруга, шулай ук дәүләт серен тәшкил иткән белешмәләргә билгеләнгән рәвешкә рәхсәт бирүне рәсмиләштерүгә;

30.12. муниципаль хезмәткәрләрнең керемнәре, мәлкәте һәм мәлкәти характеристагы йәкләмәләре турында белешмәләрне тикшерүне оештыру, шулай ук «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 13 статьясында һәм башка федераль законнарда билгеләнгән муниципаль хезмәткә бәйле чикләүләрне үтәү;

30.13. муниципаль хезмәтнең хокукий һәм башка мәсьәләләре буенча муниципаль хезмәткәрләргә консультация бирү;

30.14. Кадрлар эшенең хезмәт законнарында һәм муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексында билгеләнә торган башка мәсьәләләрен хәл итү.

31. Муниципаль хезмәткәрнең персональ күрсәткечләре

31.1.Муниципаль хезмәткәрнең персональ күрсәткечләре - муниципаль хезмәткәрнең биләгән муниципаль хезмәт вазыйфалары буенча бурычларын

үтэвнэ һәм конкрет муниципаль хезмәткәргә қагылышлы рәвештә яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) кирәклө мәгълүмат.

31.2. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси белешмәләре Россия Федерациясе Хезмәт кодексының 14 бүлегендә каралган үзенчәлекләр белән шәхси белешмәләр өлкәсендәге Россия Федерациясе законнары нигезендә эшкәртелергә тиеш.

32. Муниципаль хезмәтне үстерү программасы

Муниципаль хезмәтне үстерү муниципаль хезмәтне үстерүненән жирле бюджет акчалары исәбеннән финанслана торган программыны белән тәэмин ителә.